

TEOLOGIJA TELESA ZA MLADE

NAJPOGOSTEJŠA VPRAŠANJA¹

1. Kaj je teologija telesa?

Teologijo telesa je razvil papež Janez Pavel II. in jo vernikom predstavil v 129 predavanjih, ki jih je imel v okviru sredinih avdienc v Vatikanu med septembrom 1979 in novembrom 1984. Ti govori so bili pozneje zbrani in objavljeni v samostojni knjigi s prvotnim naslovom *The Theology of the Body according to John Paul II* (Teologija telesa pa Janezu Pavlu II.), ki se sedaj glasi *Male and Female He Created Them* (Moškega in žensko je ustvaril). Teologija telesa med drugim govori o telesni razsežnosti človeške osebe, naravi človeške spolnosti, človekovi potrebi po občestvu in naravi zakona.

Teologija telesa gre z roko v roki z vero, katere namen je obogatiti naše življenje. Ameriška katoliška pisateljica Emily Stimpson o njej pravi:

»Teologija telesa je več kot le soočanje s cerkvenim naukom o človeški spolnosti. V resnici gre za katoliški zakramentalni pogled na svet, premišljen, strukturiran in izražen tako, da nagovarja kulturo, ki trpi zaradi izkrivljenega razumevanja človeka. Če ga pravilno razumemo in resnično živimo, ima moč, da spreminja naše razumevanje telesa in duše, moškosti in ženskosti, poklicanosti v življenju in življenja, ki nas čaka.« (Objavljeno v reviji *Franciscan way*, jesen 2007.)

2. Ali bo to mlade sploh zanimalo?

Absolutno! Mladi pogosto ne razumejo svoje spolnosti, kaj šele smisla življenja, pa vendar si to močno želijo. Teologija telesa jim prinaša globoke razlage tega, zakaj so bili ustvarjeni, kaj je smisel ljubezni in spolnosti in v čem je pomen življenja.

Ne samo, da bo mlade zanimala teologija telesa, po njej naravnost hrepenijo, pa čeprav se tega na razumski ravni ne zavedajo. Mladi hrepenijo po tem, da bi dobili odgovore na najgloblja življenjska vprašanja in da bi na svojo spolnost lahko gledali pozitivno. Vizija Janeza Pavla II. o pomenu telesa in spolnih želja je tema, ki bo mlade pritegnila, saj nagovarja njihova najgloblja hrepenenja.

¹ Prevod in priredba dodatnega gradiva za voditelje tečajev *Teologija telesa za mlade*, ki ga je izdala založba Ascension Press (*Frequently Asked Questions*).

3. Kaj je tečaj *Teologija telesa za mlade*?

Teologija telesa za mlade je prvi program učenja teologije telesa, prilagojen prav mladim (posebej najstnikom), ki se osredotoča predvsem na vprašanja čistosti in spolnosti. Gre za večplasten program, sestavljen iz dvanajstih poglavij, ki ga lahko uporabljamo na mnoge načine in v različnih oblikah.

4. Ali gre pri tem programu predvsem za vzgojo za čistost?

Da in še mnogo več. *Teologija telesa za mlade* je celovitejša, saj govori o vprašanjih, ki si jih mladi dejansko zastavljajo o spolnosti. Pri vzgoji za čistost se pogosto poenostavljeno poudarja le vzdržnost od spolnih odnosov. To je sicer dobro in prav, a *teologija telesa* nudi mnogo več. Ponuja novo govorico, ki je zakoreninjena v človekovi svobodi. TT izhaja iz človekove izkušnje in vsakemu od nas predlaga takšen pogled na ljubezen in življenje, ki v nas najde globok in zadovoljujoč odmev. Na kratko rečeno gre za zelo pozitivno predstavitev daru človeške spolnosti.

5. Mlade, s katerimi delam, že vzgajam k čistosti. Naj jim kljub temu predstavim še *teologijo telesa*?

Vsekakor! *Teologija telesa* ne govori le o kreposti čistosti, temveč o pomenu spolnosti. Ko poznamo ta pomen in smisel, razumemo tudi krepost čistosti in smo opremljeni, da jo razvijamo, saj vemo, kakšen je božji načrt za naše življenje. Razumevanje spolnosti, ki ga nudi »nova govorica« papeža Janeza Pavla II. in njegova *teologija telesa*, bo velika obogatitev vašega dosedanjega dela za vzgojo za čistost.

6. Zakaj mladi sploh potrebujejo *teologijo telesa*?

Človek je ustvarjen za veličino. Ustvarjeni smo, da bi spoznavali Boga, iskali resnico in živeli takšno življenje, ki nam prinaša mir in srečo. Vse to pa je v današnji družbi kratkočasje in permisivnosti zelo težko. Posledica tega je, da je danes mladim morda težje, kot jim je bilo kdaj koli prej. Rane, ki jih izkušajo, so globoke in raznovrstne.

Mlade danes žeja po resnični ljubezni. Iščejo trajne in globoke odnose. Pogosto so doživeli ločitev v lastni družini. Videli so, kaj lahko svobodna spolnost povzroči v njihovem življenju in v življenju ljudi okoli njih. Ker je današnja družba usmerjena v takojšen užitek, se je veliko mladih izgubilo in ob tem izgubilo tudi upanje. S pomočjo *teologije telesa* bodo upanje zopet pridobili, saj bodo našli pot do resnične ljubezni in pristne sreče.

7. Kaj bo *Teologija telesa za mlade* prinesla mojim učencem?

Teologija telesa za mlade jim bo pomagala razumeti smisel življenja. Prinesla jim bo odgovore, ki si jih zastavljajo o svojem telesu, o cerkvenem nauku o spolni morali in o tem, zakaj so bili ustvarjeni. S pomočjo tega programa bodo sposobni otresti se lažnih idej sodobne kulture. Našli bodo ključ do življenja – ključ do sreče in miru. Odkrili bodo končni cilj, za katerega so bili ustvarjeni – občestvo z Bogom v nebesih.

8. Ali program v mladih zbuja krivdo zaradi njihovih odločitev iz preteklosti?

Lepota teologije telesa je v tem, da prinaša upanje obupanim in odrešenje padlim. Res je, da so kdaj mladi, ko slišijo resnico, žalostni zaradi svojih odločitev iz preteklosti ali se počutijo krive, a to je le začasno. Slej ko prej prejmejo resnično svobodo in upanje ob tem, da sledijo božjemu načrtu za ljubezen in življenje.

9. Kje lahko uporabljam učbenik *Teologija telesa za mlade*?

Po učbeniku *Teologija telesa za mlade* lahko delate v že obstoječih mladinskih skupinah, lahko ustanovite nove, neke vrste študijske skupine mladih, ki se bodo srečevale ob učbeniku, lahko ga uporabljate v katoliških srednjih šolah, dijaških domovih, na duhovnih vajah za mlade ipd.

10. Za katero starost je program *Teologija telesa za mlade* najbolj primeren?

Namenjen je v prvi vrsti najstnikom, starim od trinajst do devetnajst let. Izkušnje v ZDA so pokazale, da je najbolj primeren za petnajst do sedemnajstletnike. Kljub temu vsebina nagovarja tudi starejše najstnike in študente, še posebej, če se s teologijo telesa srečajo prvič. Tudi odrasli bodo ob branju učbenika lahko spoznali resnico o tem, zakaj smo bili ustvarjeni in kakšen je pomen našega telesa.

Če delate z najstniki, vam priporočamo, da se o udeležbi na tečaju pogovorite tudi z njihovimi starši, saj imajo starši zelo različna mnenja glede vprašanj, ki se na tečaju obravnavajo in je to treba spoštovati.

11. Ali ni učenje teologije telesa mestoma preveč vzvišeno za najstnike?

4

Ne. Avtorji tega programa imajo večletne izkušnje z mladinskim vzgojno-pastoralnim delom. Ko so pripravljali tečaj *Teologija telesa za mlade*, so veliko pozornosti posvetili temu, da bi ga prilagodili stopnji verskega znanja, ki ga imajo današnji mladi, posebej najstniki. Tudi za študente je vsebina učbenika lahko dovolj velik miselni izziv, a učbenik je v prvi vrsti prikrojen katoliškim najstnikom.

12. V kolikšni meri je vsebina, ki jo učbenik pokriva, eksplicitna?

Tečaj je zvest govorici izvirnih nagovorov papeža Janeza Pavla II. Cerkveni nauk o človeški spolnosti predstavlja s pomočjo specifičnega izrazoslovja, ki pa nikakor ni pretirano eksplicitno ali nazorno. Zato menimo, da je vsebina predstavljena na način, ki je primeren za zrelostno stopnjo povprečnega katoliškega najstnika.

13. Ali v učbeniku obravnavate tudi občutljive teme, kot so npr. homoseksualnost, samozadovoljevanje, pornografija in kontracepcija?

Seveda. Kot smo že povedali, učbenik predstavlja katoliški nauk o teh in drugih občutljivih temah (umetna oploditev, kontracepcija ...). Loteva se jih z veliko mero pastoralne občutljivosti. Večina katoliških najstnikov se s temi temami tako ali drugače srečuje, zato se nam je zdelo pomembno, da jih vključimo v učbenik.

14. Ali je *Teologija telesa za mlade* »pastoralno občutljiva«?

Vsekakor. Zavedamo se, da se mladi soočajo z mnogimi težkimi vprašanji, ki zadevajo ljubezen, spolnost, odnose in zakon. Stoodstotno smo se potrudili, da bi mladim približali resnico o teologiji telesa in ob tem upoštevali izzive, s katerimi se danes soočajo.

15. Ali morajo mladi imeti kakšno posebno predznanje, preden se udeležijo tečaja *Teologija telesa za mlade*?

Ne. *Teologija telesa za mlade* je samostojno oblikovan program, ki ga bo večina mladih razumela brez posebnega predznanja.

16. Ali obstaja tudi kakšen priročnik za starše?

Priročnik za starše je izvrsten in izredno informativen pregled tečaja *Teologija telesa za mlade*. Kljub temu, da je v prvi vrsti namenjen staršem mladih, ki obiskujejo tečaj *Teologija telesa za mlade*, ga lahko uporabljajo vsi starši, ki se želijo bolje seznaniti s teologijo telesa in jo posredovati svojim otrokom. V priročniku so povzetki vseh dvanajstih poglavij iz učbenika, osnovna predstavitev teologije telesa, vprašanja za družinske pogovore in debate in nasveti za krepitev kulture teologije telesa v družini.

17. Ali je vsebino teologije telesa bolje poučevati v mešanih skupinah ali v skupinah, ločenih po spolu?

Avtorji tečaja se strinjajo, da ima poučevanje teh vsebin v ločenih skupinah veliko prednosti in zato ločitev tudi priporočajo, kadar je to le mogoče. Najstniki bodo toliko bolj pripravljeni govoriti o občutljivih temah, kot sta spolnost in čistost, kolikor bolje se bodo počutili v sami skupini.

Zavedamo pa se, da skupine ni vedno mogoče razdeliti na podskupini, ločeni po spolu. Zato smo avtorji izvorno gradivo papeža Janeza Pavla II priredili tako, da ga je mogoče poučevati tudi v mešanih skupinah. Pogosto je za mlade koristno, da v razpravah, ki jih spodbujajo številna vprašanja za pogovor v vsakem poglavju, slišijo tako moško kot žensko stališče. Vsekakor pa morajo voditelji pri teh debatah imeti glavno nit v rokah in biti stalno pozorni, da se ne bi razpaslo nezrelo vedenje.

18. Kako dolge so posamezne lekcije?

Za vsako poglavje *Teologije telesa za mlade* obstaja več možnih časovnih okvirov. Obravnava poglavja vam bo vzela več ali manj časa glede na to, koliko časa boste posvetili razpravam, dejavnostim, domačemu branju in potrebam skupine. Založba Emanuel je pripravila tudi prevod brezplačnih navodil z naslovom *Priročnik za voditelje – navodila za uporabo*, v katerih so predlogi za 60-, 75-, 90- in 120-minutna srečanja. Za navodila lahko zaprosite tako, da pišete na naslov: ttzm@zalozba-emanuel.si

19. Kaj vse potrebujem za poučevanje *Teologije telesa za mlade*?

Vsak voditelj mora imeti *priročnik za voditelje* (v priročniku so celoten učbenik ter različna navodila in nasveti za voditelje). Udeleženci tečaja potrebujejo *učbenik Teologija telesa za mlade*, po možnosti vsak svojega, saj vanj lahko tudi pišejo. Zelo priporočljivo je, da starši mladih udeležencev tečaja dobijo po en izvod *priročnika za starše* (gl. 16. vprašanje). Kot dodatno literaturo voditeljem in mladim priporočamo knjige o teologiji

telesa, ki so že prevedene v slovenščino (Christopher West: *Teologija telesa za začetnike*, Christopher West: *Dobra novica o spolnosti in zakonu* in Jason Evert: *Teologija telesa zanjo in zanj*).

20. Ali je vsebino težko poučevati?

Čeprav gre za izredno bogato vsebino, je predstavljena tako, da jo lahko brez posebnih težav razume in poučuje večina katehetov/katehistov ali mladinskih pastoralnih delavcev. V *priročniku za voditelje* je veliko koristnih nasvetov za poučevanje in vodenje razprav o vsaki temi, na voljo pa je tudi dodatno gradivo (*Vprašanja in ugovori mladih – kako naj se voditelj odzove?*, *Priročnik za voditelje – navodila za uporabo*). Ključnega pomena pa je, da voditelj sam dobro pozna teologijo telesa, se izobražuje in za mlade ves čas moli.

21. Ali ima *Teologija telesa za mlade* imprimatur?

Obe knjigi v angleškem jeziku imata nihil obstat in imprimatur. Slovenskemu prevodu obeh knjig je julija 2012 imprimatur podelila tudi Slovenska škofovska konferenca.

22. Kdo so avtorji *Teologije telesa za mlade*?

Brian Butler je bil dve leti asistent direktorja za katehezo mladih v nadškofiji v New Orleansu, pet let je poučeval teologijo in bil koordinator za srednješolsko mladino. Pri delu z mladimi ima dvanajst let izkušenj. Je koordinator obsežnega programa za oblikovanje poklicanosti v Louisiani. Brian je tudi soustanovitelj podjetja Dumb Ox Productions Inc., nepridobitne organizacije, ki organizira duhovne vaje, predavanja in pripravlja učne pripomočke o čistosti in oblikovanju poklicanosti za mlade. Je eden od avtorjev knjige *The Bible Thumpers*, ima univerzitetno diplomu iz komunikologije in magisterij iz teologije. Rad ima glasbo, šport in rad preživlja svoj čas z ženo Liso in njenimi tremi otroki.

Jason Evert vsako leto več kot 100.000 študentom predava o čistosti. Napisal je že šest knjig. Med drugim *If you really Loved Me* in *Pure Love*, ki pozivata mlade, da sprejmejo čistost. Uživa mednarodno priznanje kot vodilni predavatelj in učitelj čistosti. Naredil je magisterij iz teologije in višješolski študij iz svetovanju, teologije in filozofije. Z ženo Crystalino sta starša petih otrok.

Crystalina Evert je že več 100.000 mladim po vsem svetu pričevala o svoji zgodbi. Napisala je knjigo *Pure Womanhood* in je pogosta gostja na radiih po vseh Združenih državah. Skupaj z možem Jasonom vodita oddajo *The Pure Life*, gostujeta pa tudi v drugih oddajah.

23. Ali se moram nujno odločiti za poučevanje vseh dvanajstih poglavij ali lahko izberem samo posamezne dele?

Teologija telesa za mlade je obširno in celovito delo, a v njem najdemo mnogo vsebin, ki jih lahko razumemo samostojno. Kot pri vseh tovrstnih programih tudi za *Teologijo telesa za mlade* velja, da bo učinek največji, če jo obravnavamo v celoti. Možnost, da izberete samo eno poglavje ali dele poglavij, kljub temu obstaja.

24. Koliko staneta učbenik in priročnik za voditelje?

Maloprodajna cena učbenika je 23 EUR, priročnik za voditelje pa stane 34 EUR. Nudimo posebne količinske popuste za župnije, katoliške šole, skupnosti, voditelje tečajev ipd. Obrnite se na eno od obeh založb, ki sta gradivo izdali: Založba Emanuel: narocila@zalozba-emanuel.si; 031 705 792, <http://zalozba-emanuel.si>; Založba Družina: narocila@druzina.si, 01/360-28-28, www.druzina.si.

25. Ali program natančno sledi katehezam Janeza Pavla II.?

Da in ne. Učbenik vsebuje teme vseh šestih ciklov izvirne papeževe sheme, a ker smo upoštevali specifične potrebe mladih, smo se namenoma oddaljili od izvirnega zaporedja katehez. Vsebina je ostala nespremenjena, le predstavljena je tako, da pozitivno spodbuja mladostnikovo željo po spoznavanju gradiva in mu olajša razumevanje.

26. Ali lahko program uporabimo na srečanjih za spoznavanje poklicanosti?

Učbenik odlično dopolnjuje različne programe za spoznavanje poklicanosti, saj obravnava tako zakon kot posvečeno življenje v celibatu in na splošno vsa bistvena vprašanja, povezana z iskanjem poklicanosti.

27. Rad bi postal voditelj tečajev *Teologija telesa za mlade*. Ali za to potrebujem posebno usposabljanje?

Večina izobraženih in izkušenih mladinskih pastoralnih delavcev in teologov bo vsebino učbenika razumela in jo znala tudi posredovati. Kljub temu priporočamo, da se voditelji sami udeležijo tečaja o teologiji telesa. Trenutno tovrstne tečaje organizira Zavod iskreni.net (**Pot v srce**), samostojno ali v sodelovanju z društvom SKAM – Skupnost

katoliške mladine (www.drustvo-skam.si/tt). Več informacij dobite pri omenjenih organizacijah (info@iskreni.net, info@drustvo-skam.si).

Predvideno je tudi letno enodnevno srečanje voditeljev tečajev, ki bo namenjeno izobraževanju in izmenjavi izkušenj. Pišite na ttzm@zalozba-emanuel.si in povabljeni boste na to srečanje, ko bo organizirano. Zavod iskreni.net pa za voditelje organizira študijsko skupino, ki se srečuje enkrat mesečno. Poleg izmenjave izkušenj in dobrih praks je namenjena tudi stalnemu strokovnemu poglobljanju teologije telesa. Več informacij na info@iskreni.net.

Vsak voditelj poskrbeti tudi za samostojno izobraževanje in dobro pripravo na ure, saj bodo mladi nedvomno imeli veliko vprašanj, ugovorov, pomislekov. Biti morate pripravljeni, da jim boste lahko dali odgovore, ki jih goreče iščejo. Ko govorimo o človekovi spolnosti, se pojavi veliko težkih in občutljivih vprašanj in tem. Usposabljanje je ključno za razširitev znanja in izmenjavo izkušenj z drugimi in vam bo zagotovo v veliko pomoč pri pripravljanju za posredovanje teologije telesa mladim.

28. Teologijo telesa že dobro poznam. Zakaj naj bi se udeležil usposabljanja?

Če ste že trdno usidrani v teologiji telesa, usposabljanje za vodenje tečajev za mlade ni nujno potrebno. Priročnik je zasnovan tako, da je delo z njim enostavno. Zelo pa priporočamo udeležbo na letnem srečanju z drugimi voditelji ali v študijski skupini. To je koristno za vsakega voditelja, saj gre za dragoceno izmenjavo izkušenj, pogovor o potrebah voditeljev prav tu v Sloveniji ter stalno strokovno poglobljanje teologije telesa. Z vsakim novim srečanjem bo vsebina bogatejša in konkretnejša.

29. Ali moram nujno uporabljati priročnik za voditelje?

Tudi če ste že strokovnjak za teologijo telesa, vam močno priporočamo uporabo *priročnika za voditelje*. V njem najdete celo vrsto dodatnih razlag, nasvetov, iger, skladb in izsekov iz filmov, s pomočjo katerih boste gradivo v učbeniku mladim predstavili živo in konkretno. Priročnik za voditelje je dragocen vir za poučevanje, iz katerega bodo ideje črpali tako začetniki kot tudi »stari katehetski mački«.

30. Koliko časa voditelj potrebuje za priprave na posamezna srečanja?

Odvisto od tega, kako dobro voditelj pozna teologijo telesa in kako temeljito želi mladim predstaviti konkretno snov. Voditeljem, ki si še niso tako zelo domači s teologijo telesa, močno priporočamo udeležbo na tečaju **Pot v srce**. Več časa naj tudi posvetijo branju knjige Christopherja Westa *Teologija telesa za začetnike*. Za nekoga, ki ima močno teološko znanje, pa bo dovolj, da si prebere posamezno poglavje in se odloči, kaj želi med učno uro obravnavati in kako.

Povprečni voditelj bo torej v prvem letu vodenja tečaja potreboval okrog dve uri priprav na vsako učno uro. V veliko pomoč pri pripravah vam bo tudi *Priročnik za voditelje – navodila za uporabo*, ki ga dobite na zahtevo na naslovu ttzm@zalozba-emanuel.si

31. Kaj bo udeležba na tečaju prinesla samim mladim udeležencem?

Mladi, ki spoznajo lepoto teologije telesa, globlje razumejo pomen človeške spolnosti in njenega mesta v božjem odrešenjskem načrtu. Mladi zato bolj cenijo vrednoto človeškega dostojanstva, čistosti in druge vrednote, povezane z njihovo spolnostjo. In kar je najbolj pomembno: mladi bodo zrasli v veri in ljubezni do Boga in njegove Cerkve.

Več o TTZM: www.teologija-telesa.si, <http://zalozba-emanuel.si>, ttzm@zalozba-emanuel.si